

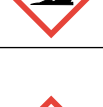

Factsheet Gevaarlijke chemische producten

Op bouwplaatsen en tijdens wegwerkzaamheden wordt veelvuldig met chemische producten gewerkt. Voor bedrijven is het belangrijk om de risico's goed in te schatten en de juiste beschermende maatregelen te nemen. Regels uit Brussel en de informatie van producenten helpen u hierbij.

In het kader van de verordening REACH (2007) is niet langer de overheid of Europa verplicht om de risico's van chemische stoffen

vast te stellen, maar moet de producent aantonen dat de productie veilig is en dat het gebruik op een veilige manier kan plaatsvinden. Van elk product dat onder de definitie '(milieu)gevaarlijk' valt, moet de producent of leverancier aan u, als beroepsmatige gebruiker, bij de eerste levering (en bij een verandering) een Veiligheids Informatie Blad (VIB) leveren. Dit biedt voor elke toepassing uitgebreid inzicht in belangrijke aspecten als de samenstelling, brandbestrijding, arborisico's en beschermende maatregelen.

Vervallen per 1 januari 2017	Verplicht vanaf 1 januari 2010	Uitleg
 <p>Corrosief</p>	 <p>Corrosief</p>	Wanneer u een chemische stof met dit pictogram gebruikt, wees u er dan van bewust dat het bijtend is en ernstige brandwonden en oogletsel kan veroorzaken. Het is ook bijtend voor metalen.
 <p>Licht ontvlambaar</p>	 <p>Ontvlambaar</p>	<p>Waarschuwing voor brandbare gassen, aerosolen, vloeistoffen en vaste stoffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zelfverhittende stoffen en mengsels • Pyrofore vloeistoffen en vaste stoffen, die binnen 5 minuten vlam kunnen vatten wanneer ze in contact komen met lucht • Stoffen en mengsels die, in contact met water, brandbare gassen uitstoten • Zelfontledende stoffen of organische peroxiden die bij verhitting kunnen leiden tot brand
 <p>Ontplofbaar</p>	 <p>Explosief</p>	Verwijzing voor explosieven, stoffen en organische peroxiden die bij verhitting kunnen ontploffen.
 <p>Schadelijk</p>	 <p>Schadelijk</p>	<p>Dit pictogram betekent één of meer van de volgende dingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acute vergiftiging (schadelijk) • Veroorzaakt overgevoeligheid van de huid en huid- en oogirritatie • Irriterend voor de luchtwegen • Verdovend, veroorzaakt slaperigheid of duizeligheid • Gevaarlijk voor de ozonlaag
 <p>Giftig</p>	 <p>Toxisch</p>	Wees u ervan bewust dat u te maken hebt met een chemische stof die acuut giftig is bij contact met de huid. Inademen of inslikken kan dodelijk zijn.
 <p>Oxiderend</p>	 <p>Brandbevorderend (Oxiderend)</p>	U hebt te maken met met oxiderende gassen, vaste stoffen en vloeistoffen, die brand en ontploffing kunnen veroorzaken of intensiveren.
 <p>Milieugevaarlijk</p>	 <p>Milieugevaarlijk</p>	Dit pictogram waarschuwt ervoor dat een stof schadelijk is voor het milieu en het water vergiftigt.
<p>Nieuwe gevarensymbolen</p> <p>De oranje gevarensymbolen gaan helemaal verdwijnen en worden vervangen door rood-witte etiketten die over de hele wereld worden gebruikt. De invoering hiervan gebeurt in fasen.</p>	 <p>Schadelijk voor de gezondheid op lange termijn</p>	<p>De stof of het mengsel heeft één of meerdere van de volgende effecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is kankerverwekkend • Beïnvloedt vruchtbaarheid en het ongeboren kind • Veroorzaakt verandering in erfelijk materiaal • Is een inhalatie-allergeen, kan, astma of ademhalingsproblemen veroorzaken • Is giftig voor bepaalde organen • Inhaleringsgevaar, kan dodelijk of schadelijk zijn als u het inslikt of bij ademing
	 <p>Houder onder druk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De houder bevat gas onder druk, kan ontploffen bij verhitting • Gekoeld gas, kan brandwonden of letsel door extreme kou veroorzaken • Opgeloste gassen <p>Zelfs gassen die normaal gesproken veilig zijn, kunnen onder druk gevaarlijk zijn.</p>

H- en P-zinnen (voorheen R- en S-zinnen)

Naast gevarensymbolen staan er ook gevaarszinnen op het etiket, die het risico van de stof aangeven. De R(isk)- en S(afety)-zinnen van de Stoffenrichtlijn zijn vervallen per 1 juni 2015. EU-GHS gebruikt H en P zinnen (Hazard- en Precautionary: gevarenaanduiding en voorzorgsmaatregelen).

Het voorkomen of beperken van blootstelling

Een gevaarlijke stof kan schade aanrichten als deze in je lichaam kan worden opgenomen. Dit kan via de huid (dit gaat nog makkelijker als de huid al beschadigd is), via de mond (bijvoorbeeld door eten of roken met vieze handen) of door inademen (let op: niet alle gevaarlijke stoffen kun je ruiken).

Om blootstelling aan schadelijke stoffen te voorkomen of te beperken tot een aanvaardbaar niveau, moeten maatregelen getroffen worden. Hierbij is het verplicht de volgende volgorde aan te houden: pas als maatregelen op niveau 1 niet mogelijk zijn, mogen maatregelen van niveau 2 getroffen worden en zo verder.

1. Maatregelen aan de bron

- Vervangen van het product door een vergelijkbaar product, maar met minder schadelijke stoffen (zoals oplosmiddelarme verven en lijmen).
- Toepassen van schonere technologie / productieproces.
- Wijzigen van de werkmethoden (zoals het gebruik van een verfrol op een steel of een lange spuitlans).
- Aanpassen van de inrichting van de werkruimten.
- Toepassen van onderhouds- en reinigingsprogramma's.

2. Ventilatie (alleen mogelijk als het om blootstelling aan stoffen via de lucht gaat)

- Waar mogelijk in de buitenlucht werken.
- Afzuiging.
- Met open ramen en deuren werken.
- Afzuiginstallaties in besloten ruimtes.

3. Scheiding van mens en bron (in ruimte en tijd)

Dit wordt gedaan door maatregelen van organisatorische aard:

- Spreiden van werkzaamheden over verschillende ruimten.
- Wisselen van soort werk.
- Spreiden van werkzaamheden over de tijd.
- Technische voorzieningen treffen zoals het plaatsen van cabines.

4. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

De laatste maatregel zijn persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoenen, veiligheidsbrillen en ademhalingsbescherming. Via het VIB of pisa.arbouw.nl zijn de juiste beschermingsmiddelen bij producten te vinden.

Relevante wetgeving

REACH

REACH staat voor Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of CHemicals (registratie en beoordeling van, en autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen). De verordening heeft als doel de gezondheid van de mens en het milieu beter te beschermen tegen de risico's van chemische stoffen. REACH is van invloed op een groot aantal bedrijven in veel branches, zelfs op bedrijven die misschien niet met chemische stoffen lijken te werken. De meeste bedrijven gebruiken chemische stoffen, soms zelfs zonder erbij stil te staan. Het is voor bedrijven in de bouwsector dus belangrijk om na te gaan wat precies hun plichten zijn. Naast REACH is er de zogeheten CLP-verordening, waarmee Brussel sinds 2009 eist dat ook werknemers duidelijk over de gevaren van chemische stoffen worden geïnformeerd. De producenten moeten

hun producten voorzien van etiketten met standaardaanduidingen en -gevaarpictogrammen (zie tabel). U vindt deze aanduidingen en pictogrammen ook in de bijgeleverde VIB's. Komen uw werknemers in aanraking met producten die mogelijk gevaarlijk zijn, moeten zij de informatie op de etiketten dus goed kunnen interpreteren.

De producenten van gevaarlijke stoffen moeten vanaf 1 december 2010 de indeling volgens EU-GHS (Classification, Labelling and Packaging) en de indeling uit de Wet Milieu Milieugevaarlijk Stoffen (WMS) in het VIB opnemen. Hetzelfde geldt voor stoffen, mengsels en bestanddelen die voor 1 december 2010 op vrijwillige basis volgens EU-GHS zijn ingedeeld en geëtiketteerd. Het kan dus voorkomen dat u een VIB met de oude en nieuwe etiketteringsinformatie aantreft. Voor mengsels geldt dat vanaf 1 juni 2015 alleen de indeling van EU-GHS in het VIB mag staan. Als mengsels voor die datum vrijwillig zijn ingedeeld en geëtiketteerd op basis van EU-GHS, dan is het verplicht de indeling volgens EU-GHS en de oude WMS-indeling in het VIB op te nemen. Op 1 januari 2017 zullen de oude (oranje) gevaren-pictogrammen vervallen.

Nieuwe termen

- mengsels in plaats van preparaten;
- in het Engels 'hazardous' in plaats van 'dangerous';
- pictogrammen in plaats van symbolen;
- gevarenaanduidingen in plaats van waarschuwingsszinnen;
- veiligheidsaanbevelingen in plaats van veiligheidszinnen;
- signaalwoorden (bijv. Gevaar, Waarschuwing) vervangen de gevaaraanduidingen.

Uw verplichtingen volgens REACH?

Heeft u daadwerkelijk een VIB bij een product ontvangen, stelt REACH dat u binnen twaalf maanden moet werken volgens de voorschriften die in dit document omschreven staan. Ontbreekt in het VIB een toepassing of werkwijze zoals u die gewend bent in uw bedrijf, ligt de verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van de relevante informatie vervolgens bij u, de afnemer.

- Let op de nieuwe etiketten en veiligheidsinformatiebladen (VIB's).
- Leid werknemers op zodat ze de nieuwe informatie op de etiketten begrijpen en herkennen.
- Controleer of uw gebruik van de stof of het mengsel vermeld wordt in het VIB en niet wordt afgeraden.
- Volg het advies op de nieuwe etiketten en de VIB.
- Ga na of de indeling werd veranderd.
- Beoordeel de risico's voor werknemers en werk uw risicobeoordeling voor de werkvloer zo nodig bij.
- Als u een werkgever bent, communiceer deze wijzigingen aan uw werknemers.
- Raadpleeg uw leverancier als u nog vragen hebt over de nieuwe labels of VIB's.

Meer informatie

- PISA (pisa.arbouw.nl): Hierin staat informatie over ruim 4000 bouwmaterialen en bouwproducten. Per product is veiligheidsinformatie opgenomen die makkelijk is te printen.

ARBOW voor gezond en veilig werken

Postbus 213
3840 AE Harderwijk
T 0341 46 62 00
F 0341 46 62 11
info@arbouw.nl
www.arbouw.nl

Voor vragen over arbeidsomstandigheden: www.vraagarbouw.nl